

Evaluatie en Doorkijk

Op 1 december 2015 maakten we werkafspraken over de samenwerking tussen de gemeente Rheden en de Adviesraad Sociaal Domein (hierna: Adviesraad). Op 29 augustus 2016 evalueerden we onze afspraken en keken we vooruit.

1. Evaluatie | We hebben wat te vieren

We vieren de mooie samenwerking die is voortgekomen uit hard *samen*-werken. Het afgelopen half jaar is de relatie tussen de gemeente en de Adviesraad ten positieve gekeerd.

De werkafspraken van 1 december 2015 – zie bijlage – zijn op 29 augustus 2016 tegen het licht gehouden. Alle deelnemers aan de evaluatie is gevraagd om toe te lichten wat sterk is aan de huidige samenwerking en wat nog beter kan. Hieronder vinden jullie een overzicht van ieders inbreng.

Sterk in samenwerking	Ter verbetering
Als gevolg van ons gezamenlijke doel ' <i>met oog voor de veelkleurige kwetsbare Rhedenaren</i> ' weten we elkaar goed te vinden.	Het helpt de Adviesraad en gemeente om concreter te worden over <i>hoe</i> we werken in het sociaal domein. Met als aandachtspunt om – zoals nu - in dialoog te blijven met elkaar.
Het is ons gelukt om vooruit te kijken en het verleden te laten rusten. Wat helpt is dat we een gezamenlijk doel nastreven. Dat we samen werken voor de kwetsbare Rhedenaren, ieder vanuit zijn eigen rol.	De Adviesraad laat allerlei discussies binnen de eigen organisatie, hopelijk snel achter zich. Wanneer deze discussies achter ons liggen ontstaat er ruimte om met de poten in klei, midden in de Rhedense samenleving te gaan staan.
Na het zuur van vorig jaar hebben dit jaar aan elkaar leren wennen. Mede door het harde werken van de contactambtenaar is de relatie nu in balans.	Het is voor de Adviesraad soms nog lastig om hoofdzaken van bijzaken te kunnen onderscheiden, omdat de hoeveelheid documenten die op tafel komt bij de Adviesraadenorm is. De Adviesraad maakt zich zorgen over de aansluiting tussen beleid en uitvoering bij de gemeente.
De Adviesraad heeft de afgelopen jaren een ontwikkeling doorgemaakt. Werd er in het begin nog vooral gekeken vanuit de regels,	We zullen onze nieuwe Adviesraadsleden goed moeten meenemen wat het betekent om Adviesraadslid te zijn. Door kennis te delen,

<p>werden onderweg de leden steeds professioneler in het sociale veld, werden ze bijvoorbeeld schuld-hulpmaatjes of dialoogbegeleider, kijken ze tegenwoordig met een positief kritische houding mee met de gemeente.</p>	<p>netwerken te benutten en vooral op eigen specialisme een goede relatie met de beleidsambtenaren aan te gaan en uit te bouwen.</p>
<p>De leden van de Adviesraad en de (beleids)ambtenaren hebben respect voor elkaar. We weten elkaar te vinden. Meta-communicatie is vaak de sleutel.</p> <p>Vorig jaar was het nog spannend om het achterste van je tong te laten zien, dat is nu verdwenen.</p>	<p>De gemeente kan de expertise van de Adviesraad nog sterker benutten.</p> <p>De meerwaarde van de Adviesraad is een belangrijk thema.</p> <p>De adviesraad heeft behoefte aan nadere toelichting in die gevallen dat een advies niet opgevolgd wordt.</p>

2. Verordening en huishoudelijk reglement

Afgelopen half jaar is de Adviesraad tegen onduidelijkheden aangelopen in de verordening en het huishoudelijk reglement.

Voorgesteld wordt om één van deze onduidelijkheden weg te nemen door in artikel 6.5 van de Verordening op te nemen, dat een lidmaatschap van een themagroep - naast benoemd - ook kan worden *beëindigd*, door de Adviesraad Sociaal Domein zelf.

De Adviesraad wordt geadviseerd om in het eigen Huishoudelijk Reglement (HHR) voorwaarden voor beëindiging op te nemen.

De Adviesraad wil graag een *flexibeler rooster* van aan- en aftreden van de leden. Zo wordt voorkomen dat alle leden gelijktijdig moeten aan- en aftreden. Ook wordt dan mogelijk om minder dan 4 jaar zitting te nemen. Voor sommigen verlaagt dit de drempel om lid te worden. Daarbij wil de Adviesraad graag dat kandidaat leden een onkostenvergoeding ontvangen. Dit laatste is op te lossen door niet langer met kandidaat leden - voor een half jaar - te werken, maar door leden direct te benoemen, maar dan met een proefperiode van een half jaar. Dit brengt mogelijk weer andere complicaties met zich mee. Voor zover betrekking hebbende op de verordening buigt een jurist zich over een aantal oplossingen en komt rond 8 oktober met een advies.

3. Toekomstperspectief | Het is december 2017

In juli en augustus van 2016 zijn 11 mensen van de gemeente en Adviesraad kort geïnterviewd over de onderlinge werkwijze en over de toekomstige rollen. Uit alle interviews blijkt dat de relatie tussen beiden is gegroeid: "Er zijn grote stappen gezet". "Er is structureel vertrouwen ontstaan". "We weten elkaar te vinden". "We zijn blij met onze contactambtenaar". "Heel prettig zo'n advocaat van de duivel aan tafel".

De uitkomsten van de interviews zijn gevat in een toekomstverhaal, een verhaal over 2017. Het toekomstverhaal is in de bijeenkomst van 29 augustus 2016 voorgelezen, ieder kreeg ter plekke de kans om te reageren. Op basis van die reacties is het toekomstverhaal aangepast in versie 2.0.

Hieronder vind je de reacties op toekomstverhaal 1.0 en een toelichting over hoe dit in versie 2.0 is verwerkt.

	Reactie op 1.0	Verwerkt in 2.0
<i>Wat doet het verhaal met je? Wat vind je er van?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Juiste toon - Nogal een uitdaging - Nog heel wat te doen - Heel ambitieus in één jaar, maar soms kunnen dingen snel gaan - Herkenbaar - Mooi streven - Gaat uit van vertrouwen - Zou mooi zijn - September 2017 is dichtbij 	September 2017 is nu december 2017
<i>Klopt het feitelijk en is het compleet?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - 'Spontaan de warenmarkt op' zie ik niet gebeuren - Namen van DB van Adviesraad kloppen niet, vanwege aflopende termijnen van zittende leden - Bedoel je met toetsen burgerbetrokkenheid of de burger is gehoord? 	De 'warenmarkt' wordt vervangen door 'de eigen omgeving waar bewust in gesprek wordt gegaan'. Burgerbetrokkenheid vervangen door burger gehoord.
<i>Wat spreekt aan? Wat waardeer je?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Bereiken van actievere rol bij achterban - Term partijloze criticaster (positief en negatief) - Vanuit deskundigheid van betekenis zijn voor Rhedenaren - Vertaalslag kunnen maken naar de praktijk, daar is de Adviesraad deskundig in! 	Termen toegevoegd of geaccentueerd.
<i>Waar maak je je zorgen over? Waarom gaat het niet lukken?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Wat als we met het gedoe in relaties blijven zitten? Dat we niet los kunnen komen van het gedoe. - Wat als we de Adviesraad niet gevuld krijgen met leden? - Het is te snel, te ambitieus. We hebben ieder maar beperkt de tijd 	Bewust georganiseerde focus op de signalen van inwoners brengt energie en lucht terug in de Adviesraad en

	<p>om te investeren in de Adviesraad.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wordt de meerwaarde van de Adviesraad straks echt erkend? - Gaat de Adviesraad echt in staat zijn om te luisteren naar wat er nodig is? - De Adviesraadsleden mogen niet gaan lijken op beleidsambtenaren. Het gaat om een andere rol en andere blik. 	<p>brengt scherpste op de taak bij de gemeente.</p> <p>Spontaan melden zich daarna nieuwe leden. Aangetrokken door het succes en de positieve sfeer.</p> <p>September 2017 is nu december 2017</p>
<p><i>Waar liggen de kansen? Wat zijn vruchtbare ideeën?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - De onderverdeling in de drie verschillende rollen, a, b, c, biedt een kans om helderheid op de rol te scheppen. - De term signaalfunctie van de Adviesraad, biedt houvast op de toekomstige rol. - Er bestaat werkelijk behoefte aan vrijwilligerscafés. 	<p>Termen geaccentueerd.</p>
<p><i>In hoeverre is dit jullie verhaal?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het verhaal wordt aangepast op de reacties van hierboven. - We willen het verhaal eerst nog eens goed lezen. - We hopen dat we het eens kunnen worden en mijlpalen en acties kunnen benoemen. 	

4. Toekomstverhaal 2.0

Het is december 2017

De drie DB-leden van de Adviesraad lopen enthousiast het gemeentehuis van Rheden binnen, vandaag hebben ze wat te vieren. Op de gang botsen ze bijna op tegen een beleidsadviseur van de gemeente, die hen hartelijk begroet. Het DB-lid zegt: "Dat was een mooie avond gisteren met die vrijwilligers. We moeten echt iets met dat signaal dat het als een *moetje* voelt, die 8 uur per week vrijwillige *inzet*. Hoe gaan we dat aanpakken? Wie gaat met wie in gesprek? Wat doen jullie? Kunnen wij bijdragen? Wij –de Adviesraad- blijven in elk geval naar deze maandelijks vrijwilligerscafés komen om signalen op te pikken. Het lijkt ons een goed idee dat jullie –als gemeente- ook af en toe aanschuiven."

De gemeente en Adviesraad pakken met plezier, energie en verstand van zaken door, voor die burgers die zich onbegrepen voelen; die niets snappen van al die regeltjes, die digibeeft zijn, de weg niet kennen of zelfs onder de radar dreigen te blijven. Kortom: over hoe het beleid in de praktijk uitwerkt. En sluit dat vervolgens kort met de betreffende ambtenaar. Niet om op individueel niveau klachten te behandelen, maar vooral om samen te kijken of het een incident of weeffoutje is.

Het drietal loopt de wenteltrap op naar de 2^e verdieping en mijmert over de twee voorbije jaren. Ze zijn van ver gekomen. Ze hebben afscheid genomen van gedoe met gemeenteambtenaren die vroegen: "wat heb ik nu weer fout gedaan", of zeiden "wij organiseren zelf onze participatie wel, zonder jullie, Adviesraad". Ze zijn verlost van "gedoe": in eigen Adviesraad-organisatie. Dat kostte veel tijd en energie. Energie die niet kon worden besteed aan inwoners. Na de zomer van 2016 heeft de Adviesraad een dikke punt achter het verleden gezet en in vertrouwen verder gewerkt aan de adviesrol. Ze hoeven niet langer het bestaansrecht en de meerwaarde van de Adviesraad te bevechten. Niet langer is het onduidelijk voor beide partijen: "wat kom je doen, of waarom ben ik hier?".

Na een *goed gesprek* op 1 december 2015 gingen zij samen met de contactambtenaar van de gemeente Rheden vooral relaties managen. Hiermee kweekten ze structureel vertrouwen. Het bewust georganiseerde contact met inwoners bracht lucht, energie en scherpste terug in het team. Spontaan meldden zich daarna ook nieuwe leden aan, die zagen dat de Adviesraad echt iets betekent voor kwetsbare inwoners met een positieve pet op. Hier hadden nieuwe leden wel zin in!

Het héle team is opgelucht over de manier waarop ze tegenwoordig met de samenleving in gesprek zijn. De focus op beleidsadvisering vanuit de Adviesraad en scherp blijven op signalen vanuit de inwoners bleek de sleutel om grote stappen vooruit te maken. Ambtenaren en adviesraadsleden gaan tegenwoordig op pad, naar buiten. *Verbindingskracht met inwoners* noemen ze dat. Naast hun rol in de Adviesraad of Themagroepen, zoeken de leden verbinding met de samenleving door ander (vrijwilligers)werk te doen. Daarnaast leggen ze ook hun oor te luister bij het mantelzorgcafé en lunchen ze soms mee - met een groepje inwoners - bij de wijkcoach. Ieder is in zijn eigen omgeving bewust in gesprek over hoe de gemeente met inwoners omgaat. Ze doen dit door vragen te stellen over een actueel thema en door verhalen op te halen. Verhalen die informeel weer bij de gemeente worden binnengebracht.

Ook de medewerkers van de gemeente hebben intensiever contact met de inwoners. Ze stappen bij datzelfde mantelzorgcafé naar binnen, wel wat minder frequent dan de Adviesraad en vaak met een concreet doel. De medewerkers van de gemeente organiseren tegenwoordig steeds vaker gesprekken met individuele inwoners. Inwoners die ervaring hebben op een onderwerp van een gemeentelijk project. Dit geeft keer op keer verassende input.

Ambtenaren van beleid én uitvoering nodigen leden van de Adviesraad nu ook vaker uit met de vraag: "praat ons eens bij over wat jullie vanuit het burgerperspectief horen en zien". De Adviesraad praat hierdoor in een zeer vroeg stadium met de gemeente, nog voordat enige formele ronde is gestart. Dit komt doordat de leden van de Adviesraad op persoonlijke titel zulke goede relaties hebben in de gemeenschap. Ze zijn van grote waarde geworden voor de ambtenaren, die dat onmogelijk allemaal kunnen bijhouden.

Verbindingskracht met een *signaal-* en *adviesfunctie*: een krachtige meerwaarde!

Terug naar de wenteltrap. Het drietal gaat op bezoek bij de manager van de afdeling Strategie en Ontwikkeling Sociaal Domein. Deze manager heeft goed nieuws: De Adviesraad van de gemeente Rheden/Rozendaal wordt landelijk geroemd om de succesvolle praktische aanpak in de participatie in het Sociaal Domein. De VNG heeft het drietal daarom -samen met de contactambtenaar van Rheden- uitgenodigd om hierover te komen vertellen op een landelijk congres. Tijd voor taart!

Intern is de waardering voor de adviesrol en het 'meekijken met andere ogen' het afgelopen jaar ook enorm gegroeid. Werd de Adviesraad eerst nog ervaren als onbekende controleur & slager die zijn eigen vlees keurt, krijgt ze nu waardering als *energieke advocaat van de duivel & partijloze deskundige criticaster*. De vertaalslag maken naar de praktijk, daar is de Adviesraad bij uitstek deskundig in!

Steeds opnieuw wordt aan het begin van een onderwerp bepaald welke rol de Adviesraad speelt in de aanpak. Dit blijft maatwerk, maar het aantal rollen is wel beperkt tot drie:

- a. Adviesraad kijkt met andere ogen, is spiegel voor projectleiders, doet suggesties tijdens een traject, leest mee en brengt signalen van inwoners naar binnen.
- b. Adviesraad neemt deel aan beleidsvorming, zit aan tafel en helpt inwoners te vinden die mee willen doen, het advies achteraf weegt minder zwaar vanwege de intensieve betrokkenheid onderweg.
- c. Adviesraad geeft zwaarwegend advies achteraf aan het college van B&W en toetst – tijdig en in dialoog - de gevolgen van het besluit voor inwoners & wijknetwerken en toetst of de inwoners gehoord zijn.

Terug naar vandaag, december 2017. Twee jaar na het eerste *goede gesprek* is het enthousiasme zichtbaar. De Adviesraad heeft betekenis voor de inwoners van kerkdorpen en een belangrijke rol voor de gemeente. Die grote hoeveelheid energie en bevoegenheid voor de Rhedense en Rozendaalse samenleving heeft definitief voet aan de grond gekregen!